

Vitale Verbindingen Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

	Voorwoord	Pagina 3
I	Algemeen	4
II	Uitvoering projecten	6
1.	Herstel-community in de wijk	6
1.1	Arnhem Noord	8
1.2	Arnhem Zuid	9
2.	Trainingen	11
3.	Wijkschool en zomerschool	14
4.	Inzet ervaringsdeskundigheid	16
5.	Koers 2020	19
5.1	Belangrijkste ontwikkelingen en knelpunten in 2019	19
5.2	Koersbepaling voor 2020	19
5.3	Risicobepaling	20
Bijlage	Overzicht inloop, ontmoetingsplekken	

Voorwoord

Vitale Verbindingen is een herstel-community van, voor en door mensen in of na herstel van verslaving of psychiatrie. Vitale Verbindingen is opgestart vanuit de wijk, door wijkbewoners met ervaringsdeskundigheid.

Vitale Verbindingen is in 2012 op bescheiden schaal gestart als een vrijwilligersproject zonder budget. Vanaf het najaar van 2013 kon Vitale Verbindingen verder tot ontwikkeling en groei komen. De eerste jaren met subsidie van de provincie Gelderland en cofinanciering van de gemeente Arnhem en diverse partners. Tot en met 2017 is het project uitgevoerd onder formeel beheer van de Stichting Zorgbelang Gelderland.

Met de groei en toename van financiële middelen en verplichtingen kwam de vraag op welke wijze het project een formele structuur moest krijgen. Een uitdaging daarbij was het behouden van het eigen unieke concept van Vitale Verbindingen als voor- en doorbeweging. Op 13 december 2017 is de stichting Vitale Verbindingen opgericht om Vitale Verbindingen te kunnen voortzetten op een duurzame manier.

Stichting Vitale Verbindingen heeft de volgende doelstellingen:

- *Het bieden van herstelcommunity's in Arnhemse wijken voor én door mensen in of na herstel van verslaving of psychiatrie.*
- *Het verrichten van alle handelingen om dit maximaal mogelijk te maken in wijkcentra, met en door (zelf opgeleide) ervaringswerkers en (andere) wijkbewoners.*
- *Steun te geven aan opzetten en uitvoeren van participatietrajecten.*

In dit tweede jaarverslag laten we zien van hoe Vitale Verbindingen met inzet van vele vrijwilligers en enkele beroepskrachten zich in 2019 verder heeft ontwikkeld.

Rudi Rikken, voorzitter, 31 maart 2020

I ALGEMEEN

VISIE EN MISSIE

Vitale Verbindingen werkt aan herstel vanuit de (Arnhemse) wijken. Vitale Verbindingen hanteert daarbij een ontwikkelingsgerichte benadering: een perspectief te bieden op herstel, groei en participatie, waaraan betrokkenen zelf vormgeven in relatie met hun directe leefomgeving. Ondersteuning staat ten dienste van persoonlijk en maatschappelijk herstel en een volwaardig leven met de eigen kwetsbaarheid.

Daarbij werkt Vitale Verbindingen gelijktijdig aan een ontwikkeling op drie terreinen, aansluitend bij de internationale herstelbeweging in de GGZ en de lokale transformatie van het sociale domein:

- Individuele mensen helpen hun potentieel te bereiken.
- De (sociale) omgeving ontwikkelen tot een plek waar mensen welkom zijn, gezien worden, een veilige plek hebben, sociaal ingebed zijn, maatschappelijke kansen krijgen, en waar sprake is van zeggenschap over de eigen situatie.
- Transformeren van de zorg: zorgpartijen uitnodigen tot beter aansluiten op de mensen en hun maatschappelijke situatie en verandering en zelfs vervanging van zwaardere naar lichtere vormen van ontwikkeling en ondersteuning dichtbij.

WERKWIJZE

De unieke “formule” van Vitale Verbindingen is:

- Vitale Verbindingen werkt van onderop: vanuit (kennis van) de wijk, met gebruikmaking van de kracht en mogelijkheden in de wijk voor herstel en ontwikkeling en zet GGZ-ervaringsdeskundigheid in binnen de organisatie en werkzaamheden van Vitale Verbindingen.
- Vitale Verbindingen is een initiatief door mensen uit de GGZ zelf. Vitale Verbinders zijn mensen die op enige wijze in aanraking zijn geweest en vaak nog steeds zijn met de GGZ. Een diverse groep van mensen met autisme, psychosegevoeligheid, depressie, met een verslavings- en dak- en thuisloze achtergrond, ervaring met huiselijk en persoonlijk geweld. Basis is de ervaringskracht en het (samen) inzetten van deze kracht in het ondersteunen, betrekken en meedoen van anderen in de Arnhemse wijken.
- Vitale Verbindingen gaat uit van ruimte. Ruimte om mensen in staat te stellen hun eigen intrinsieke ontwikkeltraject te lopen, daarin maatwerk te bieden en open te blijven staan voor de kwetsbaarheid en regelmatige uitval die deel blijft uitmaken van het leven en ontwikkelproces van de Vitale Verbinders.
- Vitale Verbindingen werkt verbindend: in co-projecten met een scala aan partners, zoals de Sociale Wijkteams, Rijn IJssel, Rijnstad, RIBW Arnhem en Veluwe Vallei, Iriscovery, Pro Persona, Indigo, Kunstbedrijf, lokale ondernemers, diverse zorgaanbieders en bovenal de wijkcentra en wijkbewoners.

- Vitale Verbindingen is van het “gewone leven” van Arnhemmers in de wijken: laagdrempelig, luchtig, aansluitend bij waar de mensen zijn en daar waar ze naar toe gaan.

Vitale Verbindingen werkt op vier gebieden: Ontmoeten, Ontwikkelen, Ondersteunen en Ondernemen.

II UITVOERING PROJECTEN

1. Herstel-community in de wijk

Vitale Verbindingen streeft ernaar om in elke wijk, waar behoefte daaraan bestaat, een Herstel-community op te bouwen. De meeste mensen vervullen binnen Vitale Verbindingen meerdere rollen. Ze zijn bijvoorbeeld vrijwilliger en worden tegelijkertijd ondersteund in hun herstel en participatie. Of ze lopen stage en doen daarnaast vrijwilligerswerk. Vitale Verbindingen heeft een registratiesysteem waarin elk lid van de community in één van deze rollen is opgenomen. Dat wil dus niet zeggen dat er niet ook andere rollen vervuld worden. Dit hebben we zo gedaan om iedereen maar één keer mee te tellen. Trainees die actief blijven binnen Vitale Verbindingen zijn opgenomen als vrijwilliger.

Tabel 1. *Herstelcommunity in 2019 verdeeld naar verschillende rollen (in praktijk hebben mensen meestal meerdere rollen)*

Primaire rol binnen de community	Aantal
Coachee (persoon die gecoached wordt)	40
Bezoeker/deelnemer (voor zover geregistreerd)	55
Vrijwilliger	44
Stagiaire	15
Medewerker/opdrachtnemer	9
Trainee (niet actief gebleven binnen VV)	7
Totaal	170

In totaal bestond de community uit (tenminste) 170 mensen. Uiteraard is binnen deze groep sprake van verloop. Sommige mensen zijn korte tijd betrokken, andere heel laagfrequent, maar de meeste mensen zijn met grote regelmaat actief en soms ook al gedurende enkele jaren of zelfs vanaf het begin (zeven/acht jaar geleden). Op [onze website](#) wordt in korte verhalen een beeld gegeven van ‘Vitale Verbinders’.

De community Vitale Verbindingen wordt gedragen door vrijwilligers. Het is een dynamische gemeenschap. In onderstaande tabel (tabel 2) is weergegeven welke status de verschillende vrijwilligers hebben op 31 december 2019. In tabel 3 is weergegeven uit welke wijken/gebieden de vrijwilligers komen.

Tabel 2. *Vrijwilligers actief in 2019, en hun status op 31 december 2019*

Status als vrijwilliger op 31 dec	Aantal
Gestopt in 2019 (werk gevonden/terugval/overig)	8
Nog afwachtend in mogelijke rol binnen VV	3
Beheerder/gastpersoon DNH e/o keuken en bar	11
Activiteiten in DNH	3
Activiteiten in de Beijer (Geitenkamp)	3
Activiteiten in Huis voor de Wijk (Malburgen)	2
Actief in Het Broek (training EW in 2018)	1
Ambassadeursrol	2
Inzet ervaringsdeskundigheid	2
Incidenteel divers (4 na training EW)	6
Ziek, maar via WhatsApp-groep in contact gebleven	3
Totaal	44

Tabel 3. *Vrijwilligers actief in 2019, verdeeld naar woonplek*

Woonwijk/-gebied/-plaats	Aantal	Totaal
Malburgen	6	
Elderveld	1	
RKV	1	
<i>subtotaal Arnhem-Zuid</i>		8
Geitenkamp/Noord-Oost	6	
Klarendal	7	
Sint Marten Sonsbeek	6	
Noord-West overig	8	
CSA	4	
Presikhaaf	2	
<i>subtotaal Arnhem-Noord</i>		33
Dieren	1	
Duiven	1	
Zevenaar	1	
Totaal		44

De belangrijkste ontwikkelingen van 2019 van Vitale Verbindingen per gebied worden hieronder beschreven.

1.1. Arnhem-Noord

Locaties en netwerk

In Arnhem-Noord werkt Vitale Verbindingen structureel vanuit drie locaties:

- **De Nieuwe Hommel** functioneert als kloppend hart voor de stad-brede herstel-community. Vrijwilligers van Vitale Verbindingen treden hier in veel verschillende rollen op. Het horecateam zorgt via de pannenkoekenlunch op woensdag voor een mooie aansluiting op de (inclusieve) wijk en serveert op vrijdag een heerlijke soeplunch. Op deze dagen is Vitale Verbindingen verantwoordelijk voor het beheer van het wijkcentrum en biedt standaard diverse inloopactiviteiten (knutselen, schaken, praten, er mogen zijn). Tijdens de inloop op woensdag voert Iriscovery¹ een spreekuur uit om met ervaringsdeskundige coaches over verslavingsproblemen te kunnen praten. Op donderdag wordt een computercafé uitgevoerd door Vitale Verbindingen waar mensen ook terecht kunnen bij het ‘We Helpen Ontmoetings - Punt’ (WhOP).²
- **De Beijer** is de tweede thuisbasis in Arnhem-Noord. Elke maandagmiddag is hier de zogenoemde Vitale Inloop waar Vitale Verbindingen elke maand een nieuw programma biedt. Tenminste één keer per maand is dit een inhoudelijke workshop of voorlichting over psychische aandoeningen.
- **De Lommerd** biedt een basisplek voor de kartrekkers³ en ervaringsdeskundigen van Vitale Verbindingen. Door verhuizing van Rijnstad naar de Nieuwe Hommel kon Vitale Verbindingen niet langer kantoor houden in De Nieuwe Hommel en verhuisde dit onderdeel naar De Lommerd. Ook trainingen en teambijeenkomsten vinden nu vaak in de Lommerd plaats.

Incidenteel maakt Vitale Verbindingen gebruik gemaakt van andere locaties. De training ‘Honest Open Proud’⁴ is bijvoorbeeld een keer uitgevoerd in de Klarendalse Molen en de ‘praatgroep van Sita’ vond gastvrijheid in de Symfonie, het wijkcentrum aan de rand Arnheems Broek. Eén van de vrijwilligers van Vitale Verbindingen is in Het Broek gestart met een initiatief om al wandelend de wijk schoner te maken. Voor de herkenbaarheid draagt hij - en ook eventuele collega’s van Vitale Verbindingen die met hem meelopen - een petje met het logo van Vitale Verbindingen en probeert op deze manier meer wijkbewoners enthousiast te maken om zich in te zetten voor de wijk. Dezelfde Vitale Verbinder is tevens samen met andere wijkbewoners een tuin voor de wijk aan het inrichten op een braakliggend terrein. Het terrein is beschikbaar gesteld door een woningbouwcorporatie en de bewoners worden

---

¹ Iriscovery is een onderdeel van Iriszorg. Het is een netwerk van vrijwilligers met ervaringskennis, die net als de vrijwilligers van Vitale Verbindingen mensen ondersteunen in hun herstel.

² We Helpen is een landelijke website waar vraag en aanbod bij elkaar gebracht worden. Door het organiseren van ontmoetingspunten kunnen vrijwilligers hun buurtgenoten helpen om gebruik te maken van deze dienstverlening. Vitale Verbindingen werkt hierin samen met vrijwilligers van Inloophuis Sint Marten, de Rijnstad, SWOA en de Wasplaats. De vrijwilligers worden ondersteund door de participatie-medewerker/kwartiermaker van Rijnstad.

³ Vitale Verbindingen werkt vanuit gelijkwaardigheid. Kartrekkers zijn mensen die verantwoordelijkheid nemen voor een bepaald onderdeel bijvoorbeeld de trainingen, de wijk school, de contacten in een bepaalde wijk.

⁴ Honest Open Proud (HOP) is een training die mensen met een psychische aandoening empowert en zelfstigma vermindert.

ondersteund door een opbouwwerker van Rijnstad. In Presikhaaf voerde Vitale Verbindingen dit jaar geen activiteiten uit.

Bereik

Ondanks de onzekerheid over onze plek en positie in De Nieuwe Hommel – en de overlast in de maanden dat er verbouwd werd - komen er nog steeds veel mensen naar de inloop op woensdag en vrijdag. Vrijwilligers voelen zich verantwoordelijk voor deze plek. Ook de Vitale Inloop in De Beijer kent nog steeds een mooie groep trouwe bezoekers met geregeld nieuwe instromers. Deze mensen komen overal vandaan maar bewoners uit Noord-West (hoofdzakelijk Klarendal en Sint Marten) en Noord-Oost (hoofdzakelijk Geitenkamp) vormen nog steeds een grote meerderheid binnen de groepen vrijwilligers, medewerkers en coachees⁵.

Het blijkt nog steeds belangrijk om een eigen plek te hebben, waar mensen elkaar in verschillende rollen kunnen ontmoeten. Om te kunnen werken aan inclusieve wijken vindt Vitale Verbindingen het bovendien belangrijk dat dit wijkeigen plekken zijn, waar inwoners van alle leeftijden en achtergronden welkom zijn. Een community kan zichzelf in stand houden als er voldoende mensen zijn die elk een eigen bijdrage kunnen leveren en die bovendien kunnen samenwerken. Zulke teams moeten de tijd krijgen om te groeien en zichzelf te blijven vernieuwen.

De verdeling van deelnemers/bezoekers is te vinden in de tabellen 4 en 5 onder de volgende paragraaf.

1.2. Arnhem-Zuid

Kwartiermaken en netwerk opbouwen

In voorgaande jaren heeft Vitale Verbindingen in Arnhem-Zuid zeker wel een netwerk opgebouwd en ook bewoners uit onze doelgroep kunnen bereiken. Het lukte echter lange tijd niet om ook echt een stevige positie te vinden in één of meer van de wijken in Arnhem-Zuid. Eind 2018 en begin 2019 is een opdrachtnemer voor Vitale Verbindingen aan de slag geweest om in Arnhem-Zuid ‘haakjes’ te vinden waaraan de herstelcommunity in Zuid kan gaan hechten. Op basis van de uitkomst van haar onderzoek ligt de focus van Vitale Verbindingen nu op het bijdragen aan doelstellingen van TLO, sociale wijkteams, bewoners en andere partijen in de wijken Immerlo (onderdeel van Malburgen) en Kronenburg/Vredenburg (onderdeel van Rijkerswoerd, Kronenburg en Vredenburg /RKV). Hieronder staat beschreven hoe de inbreng van Vitale Verbindingen langzaam maar zeker vorm krijgt:

---

⁵ Een coachee is iemand die gecoacht wordt, Vitale Verbindingen ondersteunt mensen in hun herstel en participatie.

- **Het huis voor de Wijk in Immerlo** (onderdeel Malburgen) wil graag samenwerken met Vitale Verbindingen en een vaste plek bieden in het ‘lokaal voor levensvragen’ waar samenwerking tussen verschillende partijen wordt bevorderd door elkaar te ontmoeten. In samenwerking met het Achter De Voordeur (ADV)-team organiseerde Vitale Verbindingen eerst een inspiratiebijeenkomst en daarna meerdere doemiddagen met een soepinloop. Dit programma kreeg langzaam vorm met een wisselend groepje van deelnemers/bezoekers. Er zijn aantal hoopgevende samenwerkingsrelaties gelegd. De vrijwilliger die hier vanuit Vitale Verbindingen een meesterlijk goede gastvrouw was (is) kon via Iriszorg starten met de nieuwe opleiding tot medewerker met ED (bij RijnIJssel). Vitale Verbinden bouwt in 2020 een nieuw team op, waarvoor inmiddels een nieuwe ervaringswerker is getraind die als kartrekker kan optreden.
- In **Kronenburg De Madser** is een vrijwilliger van Vitale Verbindingen actief in het soepcafé dat door de opbouwwerker van Rijnstad is opgezet. Het idee is dat hieruit een community gaat ontstaan waar meer mensen (o.a. onze doelgroep) actief worden in nieuwe rollen.
- In **Vredenburg Rijnlandflat (Stedumhof)** werkt dezelfde vrijwilliger samen met de Stadskok⁶ om tweewekelijks een Buurttafel te doen plaatsvinden. Dit is een pilot. Mogelijk ontstaat hierdoor een activiteit om (veel psychisch kwetsbare) bewoners van deze flat (weer) onderdeel te laten worden van de wijk-community. Dit is groeiend, maar nog wel kwetsbaar.

Bereik

Gezien het aantal mensen uit Arnhem-Zuid die Vitale Verbindingen opzoeken, de verwijzingen van de wijkcoaches en belangstelling voor Vitale Verbindingen als partner in projecten, kan Vitale Verbindingen hier wel tot wasdom komen. De ervaring leert dat dit wel vraagt om het zoeken naar balans tussen vraag en aanbod. Het is een beetje een kip-ei discussie: er moeten voldoende vrijwilligers uit de betreffende wijken beschikbaar zijn om structureel zichtbaar en actief te zijn in Zuid, en Vitale Verbindingen moet zichtbaar en actief zijn om voldoende vrijwilligers te werven. In tabel 3 (pagina 7) is te zien dat het aantal vrijwilligers uit Arnhem-Zuid met name in Malburgen gegroeid is. Aandacht loont. In tabel 4 is te zien dat bezoekers naar een nieuwe locatie ‘getrokken’ kunnen worden. Dit is een proces van lange adem, zoals we ook op de inmiddels vertrouwde locaties hebben ervaren.

---

⁶ Stadskok Arnhem is een maatschappelijk initiatief dat verschillende doelen beoogt: het tegengaan van voedselverspilling, bevorderen van gezond eten, het promoten van streekproducten en het verbinden en activeren van mensen in de Arnhemse wijken.

Tabel 4. *Geregistreerde bezoekers/deelnemers in 2019, verdeeld naar oude en nieuwe inlooplocaties*

Locaties waar de inloop bezocht wordt	Aantal
De Nieuwe Hommel e/o De Beijer	37
Huis voor de Wijk (nog laagfrequent)	12
Meerdere plekken	6
Totaal	55

Tabel 5. *Geregistreerde bezoekers/deelnemers in 2019, verdeeld naar woonwijk-/gebied/-plaats*

Woonwijk/-gebied/-plaats	Aantal	Totaal
Malburgen/Immerlo	16	
Elderveld	1	
Zuid niet nader aangegeven	2	
<i>subtotaal Arnhem-Zuid</i>		<i>19</i>
Geitenkamp	9	
Sint Marten/Klarendal	4	
Noord West	6	
CSA	2	
Arnhem-Noord niet nader omschreven	7	
<i>subtotaal Arnhem-Noord</i>		<i>28</i>
Arnhem niet nader omschreven	2	
Westervoort	1	
Velp	1	
Onbekend	4	
Totaal		55

2. Trainingen

Ervaringswerker in de wijk

In 2019 is de training Ervaringswerker in de Wijk tweemaal volledig uitgevoerd. De derde is opgestart in 2019 met een doorloop in begin 2020. Het plan was om drie trainingen te geven en daarmee 24-36 mensen op te leiden tot Ervaringswerker in de Wijk. De trainers geven echter de voorkeur aan groepen die niet groter zijn dan acht deelnemers. In praktijk blijkt ook dat het ook voor de deelnemers beter werkt in kleinere groepen: het lijkt erop dat het dan meer mensen lukt om de training af te maken en daarna binnen Vitale Verbindingen aan de slag te gaan. In tabel 6 is te zien dat in 2019 – inclusief de mensen die de training in 2020 hebben afgemaakt - 22 mensen deelnamen aan de training, waarvan tot dusver 19 mensen deze succesvol hebben afgerond.

Tabel 6. *Deelname training Ervaringswerker (EW) in de Wijk in 2019*

Periode	Aantal bij start	Afgemaakt
feb-mrt	8	6
mei-juni	5	5
dec-feb	9	5*
Totaal	22	16

* plus 3 zieken waarvoor uitgestelde presentatie en certificering wordt gepland

Honest Open Proud

De training Honest Open Proud⁷ is een product dat door de stichting Samen Sterk zonder Stigma⁸ naar Nederland is gehaald en zorgvuldig wordt geïmplementeerd als evidence based instrument om (zelf-) stigma te bestrijden. Vitale Verbindingen heeft drie medewerkers/vrijwilligers die zijn opgeleid tot facilitator en kon de training in 2019 drie keer aanbieden. In totaal hebben 26 mensen meegedaan aan de training, hiervan hebben 21 mensen de training afgemaakt. In tabel 7 is te zien dat deze training in 2019 door 26 mensen is gevolgd, waarvan het grootste deel deze afmaakte.

⁷ Honest Open Proud (HOP) is een training die mensen met een psychische aandoening empowert en zelfstigma vermindert.

⁸ Samen Sterk zonder Stigma werkt aan bewustwording van stigma en de impact ervan.

Tabel 7. *Deelname Honest Open Proud in 2019*

Periode	Aantal bij start	Afgemaakt
feb-mrt	6	6
mei	10	7
okt-nov	10	8
Totaal	26	21

Ontwikkeling

De gemeente Duiven heeft Vitale Verbindingen in 2019 gevraagd de training Ervaringswerker in de Wijk voor hen te verzorgen. Dit is uitgevoerd door een betaalde en een vrijwillige trainer (beiden met ervaringskennis). Er blijkt behoefte te bestaan aan een trainershandleiding en een (meer gestructureerde) train-de-trainer-structuur. Deze zijn inmiddels in ontwikkeling. Ook is in de verschillende trainingen steeds duidelijker geworden dat er grote verschillen bestaan tussen de deelnemers, in niveau en leerstijl en in de richting die men op wil. De training wordt om deze reden aangepast naar een brede basistraining, waar bovenop een of meer vervolgmodes worden aangeboden.

3. Wijkschool en zomerschool

Wijkschool

Vitale Verbindingen biedt met haar ‘wijkschool’ gedurende het jaar – samen met partners – workshops aan in de verschillende wijken. Partners hierin zijn bijvoorbeeld Indigo⁹ en Versterk’t Netwerk.¹⁰ Met Indigo samen worden workshops gegeven die bepaalde vaardigheden aanleren. Met Versterk’t Netwerk worden voorlichtingen over psychische aandoeningen gegeven. Daarnaast verzorgde Vitale Verbindingen zelfstandig een aantal workshops.

De wijkschool is in 2019 met mate van de grond gekomen. Alleen in de Beijer is er maandelijks een workshop. In de overige wijken nog erg incidenteel. In tabel 8 is een overzicht opgenomen van de workshops. Het waren er ongeveer 20-24 (van 1-4 bijeenkomsten) en die werden naar schatting gemiddeld door vijf mensen bezocht. De voorlichting met Versterk’t Netwerk had de vorm van een symposium (meerdere workshops in een dagdeel) en trok veel belangstelling, zowel van bewoners als van professionals.

Tabel 8. *Overzicht aangeboden workshops in het kader van de wijkschool in 2019*

Workshoptitels / onderwerpen	Door	Locatie	Periode
Help mijn buurman doet Gek	ED-stagiaire	De Beijer	jan
Voorlichtingssymposium over psychose, PTSS, eetstoornis en autisme	ED'en i.s.m. Versterk't Netwerk	De Nieuwe Hommel	jan
Praatgroep over div psych aandoeningen	ED	Symfonie	jan-mrt
Bakken met Fatma	ED	De Nieuwe Hommel	feb-mrt
Essentie van Presentie	ED ism professional	Inloophuis Sint Marten	april
Blij met mij	ED ism Indigo	De Nieuwe Hommel	april
Omgaan met agressie	ED ism Indigo	De Beijer	okt
Themamiddagen als onderdeel Inloop	ED'en	De Beijer	maandelijks
Doe-middagen	ED'en	Huis voor de Wijk	2-wekelijks in okt-dec

⁹ Indigo is een onderdeel van Pro Persona, waar preventie en basis-GGZ worden geboden.

¹⁰ Versterk't Netwerk is een onderdeel van PlusHOME dat is gericht op het geven van voorlichting over psychische aandoeningen.

Zomerschool

De zomerschool 2019 vond plaats in achtereenvolgens De Lommerd (Spijkerkwartier), De Beijer (Geitenkamp) en De Hobbit (Malburgen) en is ontzettend goed bezocht. De formule van de zomerschool: 6 weken lang worden elke dinsdag en donderdagmiddag drie workshops geboden. Daaraan gaat een inloop met soeplunch vooraf. Dit leverde – net als voorgaande jaren – 36 workshops die gemiddeld door 7,5 persoon bezocht werden.

In totaal bezochten 146 unieke mensen de zomerschool. Daarvan was 25% niet eerder bekend met Vitale Verbindingen en haar zomerschool. Dit is mede te danken aan het feit dat er veel aandacht is besteed aan de PR, onder andere met huis aan huis flyers en aanbellen.

Tabel 9. Kengetallen zomerschool 2019

Aantal workshops	36	
Aantal unieke deelnemers	146	Waarvan 25% niet eerder bekend met Vitale Verbindingen
Gemiddeld aantal deelnemers per workshop	7,5	Over 24 workshops, 12x onbekend

Locaties Zomerschool 2019	De Lommerd	Spijkerkwartier
	De Beijer	Geitenkamp
	De Hobbit	Malburgen

4. Inzet ervaringsdeskundigheid

Halverwege het jaar 2019 is de pilot ‘Empowerment en inzet ervaringsdeskundigheid’ afgerond. Deze pilot werd in 6 steden uitgevoerd door het Trimbos-instituut: voorbereiding in 2017, uitvoering in 2018 en evaluatie in 2019. Op landelijk niveau leverde dit een handreiking op. Naast de landelijke evaluatie is een lokale evaluatie uitgevoerd met de betrokken sociale wijkteams en de teams Leefomgeving (TLO). Het resultaat hiervan is dat de Teams Leefomgeving (TLO) van Noord-West en Noord-Oost een verlenging voor de rest van het jaar mogelijk hebben gemaakt.

Door te investeren in de ontwikkeling en inzet van ervaringsdeskundigheid dragen we bij aan het verminderen van de noodzaak om specialistische GGZ in te zetten. In 2019 hebben we gewerkt aan de ontwikkeling van onze eigen visie op ervaringsdeskundigheid, zijn we verder gegaan met de samenwerking in Herstel in Uitvoering. In tabel 10 zijn de coach-contacten ingedeeld naar status.

Bereikt tot nu toe

- Twee mensen met erkende ED-opleiding hebben betaald werk bij Vitale Verbindingen.
- Een persoon met erkende ED-opleiding werkt bij ons als vrijwilliger.
- Drie mensen in opleiding tot ED kunnen bij ons terecht voor hun stage.
- Er werken bij ons acht vrijwilligers die ervaringsdeskundigheid ontwikkelen (soms als aanvulling op reguliere professionele deskundigheid).
- In Arnhem-Noord bereiken we tientallen coaches tegenover minder dan tien in Zuid (zie tabel 11 hieronder).
- De inzet van ervaringsdeskundigheid heeft invloed op de kwaliteit van onze producten.
- Onze Huisartsen, een faciliterende en ondersteunende organisatie van, voor en door aangesloten huisartsen in de regio Arnhem, voert in twee huisartsenpraktijken (in Malburgen en Elderveld) proeftuinen uit om patiënten met ernstige psychische aandoeningen (EPA¹¹) beter te ondersteunen. Al in de voorbereiding van de proeftuinen hebben de projectleiders - onder meer via Vitale Verbindingen - ervaringsdeskundigen ingezet. De proeftuinen zijn inmiddels van start gegaan en ervaringsdeskundigen maken deel uit van het multidisciplinaire overleg, waar overigens ook de betrokkene zelf wordt uitgenodigd.

---

¹¹ EPA staat voor Ernstig Psychiatrische Aandoening, bij de huisarts vaak in beeld via verstrekking van anti-psychoptica, waarbij een zorgpad is ontwikkeld om de samenwerking van zorgverleners te verbeteren.

Tabel 10. *Coach-contacten in 2019, verdeeld naar status*

Status coach-contact op 31 dec	Aantal
Afgerond of afgesloten door EW met betrokkene	7
Indicatie begeleiding en nog actief	1
Indicatie activerend werk en nog actief	3
Overig met coaching van EW	9
Na 1/enkele gesprekken afgezien van coaching	7
Contact wordt los van VV voortgezet met ED	2
Incidenteel contact	6
Na training EW in 2018 verder met vrijwillige coach	5
Totaal	40

Tabel 11. *Coach-contacten in 2019, verdeeld naar woonwijk-/gebied/-plaats*

Woonwijk-/gebied/-plaats	Aantal	Totaal
Rijkerswoerd, Kronenburg Vredenburg	3	
Schuytgraaf, Elderveld	2	
Zuid niet nader omschreven	1	
<i>subtotaal Arnhem-Zuid</i>		6
Geitenkamp	9	
Klarendal /noord-Oost	2	
Klarendal	6	
Sint Marten	1	
Hoogkamp	1	
Noord-West niet nader	1	
CSA	6	
Presikhaaf	2	
Arnhem Noord niet nader	5	
<i>subtotaal Arnhem-Noord</i>		33
Westervoort	1	
Totaal		40

5. Koers 2020

5.1. Belangrijkste ontwikkelingen en knelpunten in 2019

Ontwikkelingen

- Een werkgroep van ervaringsdeskundigen is actief aan de slag met professionalisering en inhoudelijke visiebepaling rond herstel, empowerment en ervaringsdeskundigheid. Hoe geven we hier vorm aan binnen Vitale Verbindingen? Hoe zorgen we dat we tegelijk een vrijplaats blijven voor mensen in herstel, onze aansluiting in de haarvaten van de wijk blijven vinden en ook voldoende competentie (blijven) ontwikkelen? Dat is een uitdaging.
- Vitale Verbindingen wordt herkend en erkend op de inzet van ervaringsdeskundigheid in projecten en pilots waarin de ondersteuning van bewoners inzet van specialistische GGZ kan voorkomen, de urgentie hiervan verkleinen en kan helpen bij een goede nazorg.
- Er is hard gewerkt aan structurering van inloopfaciliteiten en uitbreiding van inloopmomenten op strategisch gekozen locaties. Continuïteit en kwaliteit krijgen aandacht, terwijl we tegelijk erkenning vragen voor het dynamische en soms onvoorspelbare karakter van onze herstelcommunity.

Knelpunten

- Door versnippering van activiteiten over meerdere locaties is er meer verloop van vrijwilligers en vermindering interne cohesie. Heel praktisch komen mensen elkaar minder gemakkelijk spontaan tegen.
- Er is een grote wens om meer samenhang te brengen tussen GGZ-herstelinitiatieven in Arnhem. Deze wens wordt door de ervaringsdeskundigen van Vitale Verbindingen gedeeld met ervaringsdeskundigen uit GGZ-instellingen. Een aanvraag van ZonMw subsidie om dit te faciliteren had niet genoeg kracht om gehonoreerd te worden.

5.2. Koersbepaling voor 2020

Vitale Verbindingen bereikt veel kwetsbare mensen, die vrijwel direct een beroep kunnen doen op ondersteuning en daarin op de eerste plaats zelf geactiveerd worden. De inzet van Vitale Verbindingen maakt dat mensen minder snel afhankelijk worden van professionele basiszorg of specialistische zorg. Ook zijn we voor veel mensen aanvullend op deze zorg. Vitale Verbindingen werkt vanuit een visie waarin burgerkracht centraal staan en maakt het ook voor 'kwetsbare' mensen mogelijk om vanuit hun kracht te werken. Dit bevordert herstel en participatie in de wijken en maakt dat de kans op terugval kleiner wordt.

Vitale Verbindingen wil de inzet van ervaringsdeskundigheid. Naast samenwerking met de sociale wijkteams en voorzieningen in de wijk wordt ingezet op samenwerking met de basis-GGz en huisartsenpraktijken.

Vitale Verbindingen wil versterkt met andere partijen de wijkschool verder uitbouwen. In Arnhem-Zuid zet Vitale Verbindingen door op groei van de herstel community door gerichte samenwerking op twee of meer wijkontmoetingsplekken.

Een grote uitdaging is verder het beschrijven van interne structuur en taken zonder daarin onze eigenheid en laagdrempelige insteek te verliezen.

5.3. Risicobepaling

Als gevolg van de coronamaatregelen is Vitale Verbindingen voor een periode die nog niet te overzien is, niet in staat de werkzaamheden uit te voeren zoals gepland. Ontmoeting in wijkcentra staat stil. De vrijwilligers van Vitale Verbindingen spannen zich zoveel mogelijk in om bewoners te blijven ondersteunen en zoeken daarbij naar alternatieven zoals (nog meer) contact via telefoon, WhatsApp en online-meetings. Door de gemeente is het signaal afgegeven dat zij zo goed mogelijk meewerkt aan de behartiging van de belangen van Vitale Verbindingen en het kunnen behalen van onze doelstellingen.

Bijlage 1   Overzicht inloop, ontmoetingsplekken

Wekelijks	Door	Locatie
Pannenkoekinloop (wo)	Horecateam	Nieuwe Hommel
Knutselinloop/herstelclub (wo)	Stagiaire en ervaringswerker	Nieuwe Hommel
Schaakinloop (wo)	Ervaringswerker	Nieuwe Hommel
Computercafé	Vrijwillig gastpersonen	Nieuwe Hommel
Soepinloop (vrij)	Horecateam	Nieuwe Hommel
Knutselinloop	Ervaringswerker+ stagiaire	Nieuwe Hommel
Vitale Inloop	Ervaringsdeskundigen	De Beijer
Spreekuur verslaving (wo/vrij)	Iriscovey ervaringsdesk.	Nieuwe Hommel
Samen Verder groep (di-av)	Iriscovey ervaringsdesk.	Nieuwe Hommel
Zwerfafval-wandelingen	Ervaringswerker	Het Broek

Tweewekelijks (okt-dec)	Door	Locatie
Soepcafé	Rijnstad, opbouww + EW ¹²	De Madser (RKV)
Buurttafel	Stadkok, Rijnstad + EW	Rijnlandflat (RKV)
Doemiddagen met soepinloop	Ervaringsdeskundige gastpersoon + buurtkok	Huis voor de Wijk (Immerlo Malburgen)

Events	Door	Locatie
Soepverkoop tijdens Parkopen (3 maal: juli, aug, sept)	Keukenteam	Sonsbeekpark
Bingo op zondag	met Wijkatelier	Mfc Klarendal
Familiedag Immerlo	Vrijwilligers	Bij Huis voor de Wijk
Meet & Eat (2 maal: feb en jull)	Met div partners	De Beijer

¹² EW staat voor ervaringswerker. In dit geval wordt een ervaringswerker door Vitale Verbindingen gecoacht en als vrijwilliger ingezet in samenwerking met opbouwwerk van Rijnstad en de Stadkok. Het doel is een wijk-community op te bouwen met ruimte voor inclusie van mensen in herstel van GGZ-problematiek.